

Uusi paloturvallisuuslaitelaki

Webinaari 7.11.2024

Kirsi Rajaniemi ja Jaana Rajakko

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Laki eräistä paloturvallisuuslaitteista

- Uusi paloturvallisuuslaitelaki (191/2024) korvaa nykyisen pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007)
 - paloturvallisuuslaitelaki tulee voimaan 1.1.2025
 - » siirtymäsäännöksillä mahdollistetaan nykyisten toimijoiden toiminnan jatkuminen
 - lain soveltamisala ei muutu aikaisemmasta sääntelystä
 - sääntelyn keskeinen sisältö pääosin nykyinen
- Sääntelyn rakennetta ja sisältöä on selkeytetty
 - laissa kolme asiakokonaisuutta
 - asetuksista nostettu sääntelyä lain tasolle
 - yhtenäistetty käsitteitä ja menettelyjä
 - selvennetty suhdetta muuhun lainsäädäntöön
- Lain ”perustelumuiotio” eli hallituksen esitys löytyy mm. Finlexin tai eduskunnan verkkosivuilta tunnuksella HE 106/2023 vp

Paloturvallisuuslaitelain rakenne

Luku 1 Yleiset säännökset

- Soveltamisala
- Suhde muuhun lainsäädäntöön
- Määritelmät

Luku 2 Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

- Laitteiston toteutus , toiminnalliset vaatimukset ja dokumentointi
- Asennusliikkeen toimintailmoitus, vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset
- Laitteiston tarkastusvelvoite ja määräväli, uusintatarkastus, tarkastusten sisältö, tarkastuspöytäkirja ja tarkastustarra
- Tarkastuslaitoksen hyväksyminen

Luku 3 Käsiammuttimien tarkastus ja huolto

- Käsiammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoite ja määräväli
- Käsiammuttimien huolto- ja tarkastustyöt
- Käsiammutinliikkeen toimintailmoitus, vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset

Luku 4 Tuotteita koskevat vaatimukset

- Yleiset vaatimukset
- Tuotteiden merkinnät, tiedot ja ohjeet, kielivaatimukset
- Vaatimustenmukaisuus
- Palo- ja häkävaroittimet, käsiammuttimet ja pienet alkusammutustuotteet, paloilmoittimen ja sammutuslaitteiston komponentit, rakennukseen asennettavat sammutuslaitteet, savunpoistoluukut, poistumisopasteet, tehdasvalmisteiset tulisijat, väestönsuojien varusteet ja laitteet

Luku 5 Valvonta Luku 6 Erinäiset säännökset

- Valvontaviranomaiset
- Viranomaisen rekisteri ja julkinen tietopalvelu
- Viranomaisen toimivaltuudet
- Kiellot ja pakkokeinot
- Muutoksenhaku
- Vastuuhenkilön koe
- Ulkomailla hankittu ammattipätevyys
- Vastavuoroinen tunnustaminen
- Tarkastuslaitoksen tiedonsaantioikeus
- Pelastus- ja rakennusvalvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus
- Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Lain soveltamisala 1 §

- Rakennuksiin kiinteästi asennettavien paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen vaatimukset, asennus-, huolto- ja tarkastustyöt, tarkastusvelvoite ja tarkastuksen määräväli
- Käsiammuttimien tarkastus- ja huoltotyöt, tarkastus- ja huoltovelvoite ja tarkastuksen ja huollon määräväli
- Tuotteiden vaatimukset ja vaatimustenmukaisuuden osoittaminen
 - käsiammuttimet
 - sammutuspeitteet ja muut käsin käytettävät, kannettavat alkusammutustuotteet
 - palovaroittimet ja häkävaroittimet
 - rakennukseen asennettavan paloilmoittimen osaksi tarkoitetut laitteet
 - rakennukseen asennettavan automaattisen sammutuslaitteiston osaksi tarkoitetut laitteet
 - rakennukseen asennettavaksi tarkoitetut sammutuslaitteet
 - rakennukseen asennettavaksi tarkoitetut savunpoistoluukut, savunpoistopuhaltimet ja savusulut
 - poistumisopasteet ja -valaisimet
 - panospolttoiset, hormiin liitettävät tehdasvalmisteiset tulisijat
 - väestönsuojien rakentamiseen ja varustamiseen tarkoitetut tuotteet

Asetukset

- Valmistelussa sisäministeriön asetukset
 - paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista (korvaa vanhat A:60 ja A:65)
 - käsisammuttimista (korvaa vanhan SMA 790/2001)
 - rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta (päivitetään SMA 805/2005)
 - palovaroittimista (päivitetään SMA 239/2009)
- Asetusluonnokset olivat lausunnolla 29.8.-14.10.2024
 - lausuntoja tuli 57
 - lausuntopyyntö ja lausunnot on julkaistu Lausuntopalvelu.fi -verkkopalvelussa
- Pelastustoimen laitteista annetun lain nojalla annetuista asetuksista voimaan jää valtioneuvoston asetus väestönsuojien laitteista ja varusteista (409/2011)

Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

Luku 2 Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

- Laissa säädetään
 - laitteistojen asennus-, huolto- ja tarkastustöistä
 - asennustyön dokumentoinnista
 - asennusliikkeiden tehtävistä ja Tukesille tehtävästä toimintailmoituksesta
 - asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyysvaatimuksista ja pätevyystodistuksesta
 - laitteistojen tarkastusvelvoitteesta ja määräväleistä
 - tarkastusten sisällöstä
 - tarkastuslaitosten vaatimuksista ja tehtävistä
- Sääntelyrakenne on erilainen kuin aikaisemmin
 - yhdenmukaistettu paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen vaatimukset
 - sääntelyä on nostettu määräys- ja asetustasolta lakiin

Luvun 2 soveltamisalasta

- Soveltamisalaan kuuluvat rakennuksiin kiinteästi asennettavat paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot
 - asentaminen perustuu laissa tai muussa säädöksessä olevaan velvoitteeseen
 - asentaminen perustuu rakentamislupaan tai muuhun viranomaisen lupamenettelyyn
 - paloilmoitukset liitetään Häätäkeskuslaitoksen häätäkeskustietojärjestelmään
 - liitetään vesihuoltolaitoksen verkostoon tai rakennuksen vesi- ja viemärlaitteistoon
- Soveltamisalaan ei kuulu
 - ajoneuvoihin tai aluksiin asennettavat laitteistot
 - prosessien ja laitteiden suojaamiseen asennettavat laitteet
 - palovaroitin-, turva- ja hälytinja järjestelmät

Mikä muuttuu – Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

- Asennusliikkeen toimintailmoitus
 - vastuuhenkilöltä ei edellytetä päätoimisuutta
 - nykyiset toimintailmoitukset pysyvät voimassa
- Vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset
 - koulutusvaatimus poistuu
 - kolmen vuoden työkokemusvaatimus
 - pätevyytodistuksen määräaikaisuus poistuu
 - nykyiset todistukset uusittavissa
- Laitteiston toteutus
 - uudet vaatimukset kumoutuneiden tilalle
 - sääntely ei yhtä yksityiskohtaista
 - uudet käsitteet ja soveltamisalan tarkennus
- Tarkastusvelvoitteet
 - määräaikaistarkastusvälit yhdenmukaistetaan
 - uutena asiana säädetään laitteiston ensimmäisestä määräaikaistarkastuksesta
 - tarkastuslaitos voi määrätä uusintatarkastuksen vakavista puutteista
 - laitteistoon kiinnitetään tarkastustarra

Laitteistojen toteutuksesta

- Laitteisto on suunniteltava ja asennettava niin, että
 - se toimii tarkoitetulla tavalla
 - se on sopiva käyttötarkoitukseen
 - se on turvallinen (ihmiset, omaisuus, ympäristö)
 - sen laitteet ja komponentit ovat sopivia ja vaatimusten mukaisia
- Uutta laitteistojen toiminnalliset vaatimukset, joista säädetään tarkemmin asetuksella
 - toiminnan luotettavuus ja laitteiston ominaisuudet, yhteensopivuus ja suojaus haittavaikutuksilta
 - erheellisen toiminnan ehkäisy
 - tarpeelliset merkinnät ja opasteet
- Laitteistot toteutetaan jatkossakin käyttäen standardeja ja muita yleisiä suunnitteluohjeita
- Laitteiston toteutus dokumentoidaan
- Selvitys laitteiston perusmäärittelyistä
 - kuvataan suojauksen laajuus, laitteiston mitoitusperusteet ja muut määrittelyt
 - käytetään laitteiston vaatimusten toteutumisen arvioinnissa
- Asennustodistus
 - kuvataan laitteiston tekninen toteutus
 - kerrotaan tehdyt testaukset
 - sisältää laitteiston käytössä ja kunnossapidossa tarvittavat tiedot ja ohjeet
 - asennusliikkeen vastuhenkilö allekirjoittaa

Paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastusvelvoite

- Varmennustarkastus tehtävä ennen laitteiston käyttöönottoa
 - varmennustarkastus on tehtävä myös laitteiston merkittävälle muutos- ja laajennustyölle
 - asennusliikkeen huolehdittava, että varmennustarkastus tehdään
- Määräaikaistarkastus tehtävä kolmen vuoden välein
 - siirtymäsäännöksen mukaan voidaan noudattaa tarkastuspöytäkirjaan merkittyä tarkastusväliä, jos laitteiston määräaikaistarkastuksen väli lyhenee
 - uuden laitteiston ensimmäinen määräaikaistarkastus on kuitenkin tehtävä 12–18 kuukauden kuluessa varmennustarkastuksesta
 - » sovelletaan lain voimaantulon jälkeen suoritettavan varmennustarkastuksen jälkeen
 - laitteiston haltijan huolehdittava, että määräaikaistarkastukset tehdään
- Uusintatarkastus
 - jos määräaikaistarkastuksessa havaitaan vakavia puutteita, tarkastuslaitos määrää uusintatarkastuksen
- Tarkastustarra kiinnitetään, kun laitteiston toimintakunto on varmistettu

Tarkastuslaitokset

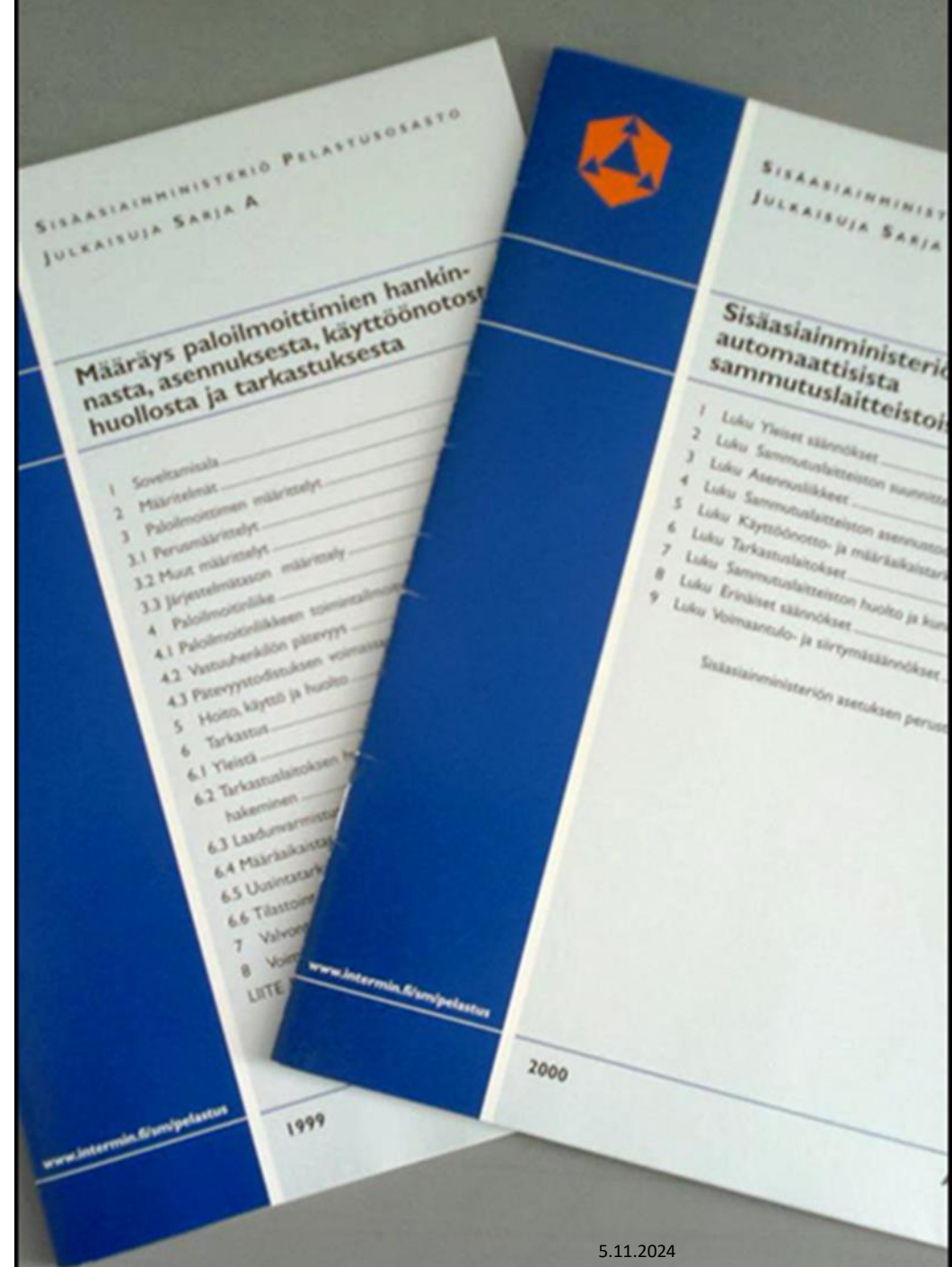
- Tukes hyväksyy tarkastuslaitokset
 - laissa säädetään hyväksymisen edellytykset
 - tarkastuslaitos hoitaa julkista hallintotehtävää
- Tarkastukset on tehtävä ammattitaitoisesti ja noudattaen hyvää tarkastuskäytäntöä
- Tarkastuslaitosten on tehtävä keskenään yhteistyötä toimintatapojen ja tarkastuskäytäntöjen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi

- Tarkastusten sisällöstä on säädetty aiempaa tarkemmin
- Tarkastuslaitoksella oikeus saada tietoja hätäkeskustietojärjestelmästä
 - kohdetiedot, testaustoiminnan ja vikatilanteiden tiedot
- Tarkastuslaitos laatii tarkastuksesta tarkastuspöytäkirjan laitteiston haltijalle
 - tarkastuspöytäkirjat toimitetaan tiedoksi pelastusviranomaiselle
 - varmennustarkastuksen tarkastuspöytäkirja myös asennusliikkeelle

Laitteistoasetus (lausuntoversio)

- Asetuksessa tarkennettaisiin
 - toteutusta koskevia vaatimuksia
 - » laitteistojen toiminnalliset vaatimukset
 - » paloilmottimen ohjaustoiminnot
 - » erheellisen toiminnan ehkäisy
 - » merkinnät ja opasteet
 - dokumenttien sisältöä koskevia vaatimuksia
 - » selvitys laitteiston perusmäärittelyistä
 - » asennustodistus
 - kunnossapitoa koskevia velvoitteita

Käsiammuttimien tarkastus ja huolto

Luku 3 Käsiammuttimien tarkastus ja huolto

- Laissa säädetään
 - tarkastus- ja huoltovelvoitteesta ja määräväleistä
 - tarkastuksen ja huollon sisällöstä
 - käsiammutinliikkeiden tehtävistä ja Tukesille tehtävästä toimintailmoituksesta
 - käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön pätevyysvaatimuksista ja pätevyystodistuksesta
 - tarkastus- ja huoltotarroista
- Mikä muuttuu?
 - sääntelyrakenne on erilainen kuin aikaisemmin
 - » ei ole valmistelussa tarkempaa asetusta
 - käsiammutinliikkeen toimintailmoitusta ja vastuuhenkilön pätevyysvaatimusta koskevia vaatimuksia tarkistettu
 - käsiammuttimien tarkastuksen ja huollon sisällöstä säädetään aikaisempaa tarkemmin
 - käsiammuttimien luettelointivelvoite poistuu

Käsisammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoite

- Käsisammuttimen omistajan tai haltijan on huolehdittava käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta
- Käsisammuttimet on tarkastettava kahden vuoden välein
 - tarkastus tehtävä vuoden välein, jos käsisammutin on alttiina kosteudelle, tärinälle, lämpötilojen vaihtelulle tai pakkaselle
- Käsisammuttimet on huollettava enintään 10 vuoden välein
 - valmistajan ilmoittamaa lyhyempää määräväliä on noudatettava
 - käytännössä huolto (uudelleen täyttö) on tehtävä myös, jos sammutinta on käytetty
- Ensimmäisen tarkastuksen ja huollon ajankohta lasketaan käsisammuttimen valmistusajankohdasta
- Käsisammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoite koskee kaikkia sammuttimia
 - kyse pääosin rakennuksiin hankituista käsisammuttimista
 - » poikkeus: ei koske koteihin tai muuhun yksityiseen käyttöön hankittuja sammuttimia
 - koskee myös ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien käsisammuttimia
 - koskee myös liikennevälineiden käsisammuttimia, ellei ole säädetty muualla toisin

Tuotteita koskevat vaatimukset

Luku 4 Tuotteiden vaatimukset

- Tuotteiden yleinen turvallisuusvaatimus
 - oltava käyttötarkoitukseen sopiva ja toimittava oletetulla tavalla, keskeistä toimintavarmuus
 - rakennustuotteiden osalta rakentamislain sääntely
- Tuotteen mukana oltava asianmukaisen ja turvallisen käytön edellyttämät tiedot, merkinnät ja ohjeet
 - suomeksi ja ruotsiksi
- Väestönsuojan laitteista ja varusteista oma pykälä
 - teknisistä vaatimuksista säädetty asetuksella, joka jää voimaan
- Asetuksella mahdollista antaa tarkempaa sääntelyä, jos tarpeellista esim. EU-sääntelyn toimeenpanemiseksi tai tuotestandardien soveltamisen tueksi

Sisäministeriön asetus käsiammuttimista (lausuntoversio)

- Asetuksessa säädettäisiin markkinoille saatettavien käsiammuttimien vaatimukset
 - jatkossakin standardin SFS-EN 3-7 mukaisia
 - uusi vaatimus valmistajan määrittämä huoltoväli on merkittävä käsiammuttimen etikettiin
 - » merkinnöille puolen vuoden siirtymäaika
 - kotitalouskäyttöön tarkoitettu käsiammutin voi olla muunkin värinen kuin standardin mukainen punainen
 - » sammuttimeen merkittävä tieto, että sammutin on tarkoitettu ainoastaan kotitalouskäyttöön
 - » muilta osin on oltava standardin mukainen

Valvonta

Tukesin valvontatehtävä

- Tukes on paloturvallisuuslaitelain valvontaviranomainen
 - valvonta kohdistuu asennusliikkeiden ja käsiammutinliikkeiden toimintaan sekä vastuuhenkilöiden pätevyYTEEN
 - » asennusliikkeiden ja käsiammutinliikkeiden toimintailmoitukset
 - » liikkeiden vastuuhenkilöiden pätevyystodistukset
 - valvoo hyväksymiään tarkastuslaitoksia
- Valvonnan tueksi Tukes ylläpitää rekisteriä ja julkista tietopalvelua
- Huolehtii vastuuhenkilön kokeen järjestämisestä

- Tukes on myös markkinavalvontaviranomainen
 - valvontaa ja Tukesin toimivaltuuksia koskevat vaatimukset säädetty markkinavalvontalaissa (1137/2016) ja CE-merkittyjen rakennustuotteiden osalta rakentamislaisissa (751/2023)

Pelastus- ja rakennusvalvonta- viranomaisten ilmoitusvelvollisuus

- Pelastusviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen ilmoitettava Tukesille epäkohdista, joita viranomainen havaitsee Tukesin valvottavissa asioissa kuten
 - tarkastuslaitosten toiminnassa
 - asennusliikkeiden toiminnassa
 - käsisammutinliikkeiden toiminnassa
 - paloturvallisuuslain soveltamisalaan kuuluvissa tuotteissa
- Ilmoitusvelvollisuuden tarkoitus
 - Tukesilla on toimivaltuudet kohdentaa toimenpiteitä käsisammutinliikkeisiin, asennusliikkeisiin ja tarkastuslaitoksiin sekä tuotteiden valmistajiin ja maahantuojiin
 - Tukes hyödyntää tietoja valvonnan suunnittelussa

Pelastusviranomaisen valvontatehtävä

- Pelastusviranomaiset valvovat paloilmittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastusvelvoitteita ja käsisammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoitteita
 - pelastusviranomaisen toimivaltuudet ja valvontakeinot on säädetty pelastuslaissa
- Pelastusviranomaiselle toimitettavat asiakirjat
 - selvitys laitteiston perusmäärittelyistä
 - » pelastusviranomaisen ei hyväksy suunnitelmia
 - » laitteiston valvonta tulee vireille mm. varmennustarkastuksesta huolehtiminen
 - tarkastuslaitoksen tarkastuspöytäkirjat
 - » laitteiston kunnossapidon valvonta sisältyy pelastuslaitoksen valvontatehtävään
 - » pelastusviranomaisen valvoo, että tarkastuslaitoksen havaitsemat puutteet korjataan
 - » määräaikaistarkastukset tehdään ajallaan
 - tieto uusintatarkastuksen määräämisestä
 - » vakavat puutteet korjataan ja uusintatarkastus tilataan

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi